

İzdiham, Yaşlılık, Hastalık gibi Nedenlerden Dolayı Ziyaret Tavafının Bayramın İlk Üç Günü Sonrasına Ertelenmesi Caiz Midir?

22 Nisan 2025

Ziyaret tavafının vakti, Şâfiî ve Hanbelî mezheplerine göre Müzdelife vakfesinden sonra gece yarısından itibaren; Hanefî ve Mâlikî mezhebine göre ise fecr-i sâdıkın doğmasıyla başlar. Ebû Hanîfe'ye göre ziyaret tavafının bayramın ilk üç gününde yapılması vacip olduğundan mazeretsiz olarak bu günlerden sonraya ertelenmesi dem (koyun veya keçi kesmek) gerektirir.

Ebû Yûsuf ve İmam Muhammed de dâhil fakihlerin çoğunluğuna göre ise ziyaret tavafının bayramın ilk üç gününden sonrasına ertelenmesi caiz olup bu durumda herhangi bir ceza gerekmez. (Mâverdî, el-Hâvi, 4/192; Kâsânî, Bedâ'i, 2/132; İbn Kudâme, el-Muğnî, 3/391) Fakat saç tıraşı olup ihramdan çıkma (birinci tahallül) gerçekleşmiş olsa da ziyaret tavafı yapılana kadar cinsel ilişki yasağının devam ettiği unutulmamalıdır. Sonuç olarak aşırı izdiham, yaşlılık, hastalık gibi nedenlerden dolayı ziyaret tavafının bayramın ilk üç günü sonrasına ertelenmesi herhangi bir ceza gerektirmez.

Kaynak: Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvaları (12. Baskı, 2025), s. 425